

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

ZAGROŻENIA DLA BILANSU ŻYWNOŚCIOWEGO ŚWIATA *Skutki wojny rosyjsko-ukraińskiej*

Jerzy Babiak

*Profesor zwyczajny doktor habilitowany, Prorektor ds. współpracy z zagranicą,
Wielkopolska Akademia Społeczno – Ekonomiczna w Środzie Wlkp.
Akademia Nauk Stosowanych*

Wzrost liczby ludności (Afryka)

Potrzeby żywnościowe świata determinowane są możliwościami produkcyjnymi danego kraju (regionu) oraz ilością mieszkańców. Rozpatrując problem dynamicznie, w istotnym stopniu zaspokojenie zależeć będzie od przyrostu ludności.

Tempo wzrostu liczby ludności różni się znacznie w poszczególnych krajach i regionach. W 2022 roku podobnie, jak w latach ubiegłych najbardziej zaludnione regiony znajdowały się na kontynencie azjatyckim: Azja Wschodnia i Południowo-Wschodnia z 2,3 miliarda ludzi (29% światowej populacji) oraz Azja Środkowa i Południowa z 2,1 miliarda (26%). Łącznie w Azji w 2022 r. zamieszkiwało 5,8 mld ludzi, co stanowiło 55% ludności świata.

Należy zauważyć, że ponad połowa globalnego wzrostu liczby ludności świata przewidywanego do 2050 r. przypada na kraje Afryki Subsaharyjskiej [1, s. i]¹. Według przewidywań w latach 2022-2050 populacja Afryki Subsaharyjskiej prawie się podwoi, przekraczając 2 miliardy mieszkańców pod koniec lat 40. tego wieku. Przewiduje się, że przy średnim poziomie dzietności zbliżonym do 3 urodzeń na kobietę w 2050 r. Afryka Subsaharyjska będzie odpowiadać za ponad połowę wzrostu światowej populacji w latach 2022–2050 [1, s. 5]².

Udział Rosji i Ukrainy w światowym bilansie żywnościowym

Ukraina jest ważnym producentem i eksporterem żywności [2, s. 1]³. Przez ostatnie lata Ukraina była głównym globalnym dostawcą kilku kluczowych

¹ *World Population Prospects 2022: Summary of Results*, United Nations Department of Economic and Social Affairs Population Division, July 2022, New York, 2022, p. i.

² *World Population Prospects 2022: Summary of Results*, United Nations Department of Economic and Social Affairs Population Division, July 2022, New York, 2022, p. 5.

³ *Global Hunger: The Ukraine Effect, Conflict and Hunger*, Insecurity Insight, Switzerland June 2022, p. 1.

артыкулів спожывczych. W 2021 roku dostarczała 31% światowego eksportu oleju słonecznikowego, 15% kukurydzy, ok. 13% jęczmienia i 10% pszenicy. Ukraina zaopatrywała UE, kraje o średnich i niskich dochodach, w tym Indie, Egipt i Jemen [2, s. 2]⁴.

Rosja i Ukraina razem eksportowały przez rosyjską inwazją blisko 12% kalorii spожывczych będących przedmiotem globalnego handlu. Państwa te są głównymi dostawcami podstawowych towarów rolno-spoжывczych, w tym pszenicy, kukurydzy i oleju słonecznikowego. Niektóre regiony świata są w dużym stopniu uzależnione od importu z tych dwóch krajów. W zakresie podstawowych dostaw żywności, Rosja i Ukraina są dostawcami łącznie ponad 50% zbóż w Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. Natomiast kraje Afryki Wschodniej importują 72% swoich zbóż z Rosji i 18% z Ukrainy [3, s. 1]⁵.

Skutki wojny Rosji w Ukrainie

Odkąd Rosja rozpoczęła 24 lutego 2022 r. swoją ostatnią, szerszą inwazję na Ukrainę, doszło do znacznych szkód fizycznych na obszarach wykorzystywanych do uprawy roślin [2, s. 2]⁶.

W kwietniu 2022 r. ceny towarów osiągały rekordowe wzrosty na całym świecie będąc o 34% wyższe niż w tym czasie w rok wcześniej i jednocześnie najwyższe od kiedy FAO je rejestruje. Podobnie ceny ropy naftowej wzrosły o około 60% a ceny gazu i nawozu wzrosły ponad dwukrotnie [4]⁷.

Wojna wywołana przez Rosję w 2022 r. wywołała poważne konsekwencje zarówno dla samej Ukrainy, jak i dla całej społeczności światowej. Zmniejszona produkcja żywności w Ukrainie w wyniku wojny, ograniczyła możliwości eksportowe tego kraju. Możliwości te negatywnie spotęgowane są doświadczeniami wojennymi, zwłaszcza w rejonie Morza Czarnego. Wszystko to pogłębia i tak już ograniczone możliwości walki z ubóstwem i niedożywieniem na znacznych obszarach naszego globu, zwłaszcza w Afryce.

Konkluzje

„Na naszym świecie jest teraz wystarczająco dużo jedzenia, jeśli będziemy działać razem. Ale dopóki nie rozwiążemy tego problemu dzisiaj stoimy w obliczu widma globalnego niedoboru żywności w nadchodzących miesiącach”. Sekretarz Generalny ONZ - Generał Antonio Guterres, 20 maja 2022 r.[2, s. 1]⁸

⁴ *Global Hunger: The Ukraine Effect, Conflict and Hunger*, Insecurity Insight, Switzerland June 2022, p. 2.

⁵ A. Caprile, *Russia's war on Ukraine: Impact on food security and EU response*, European Parliamentary Research Service, April 2022, p. 1.

⁶ *Global Hunger: The Ukraine Effect, Conflict and Hunger*, Insecurity Insight, Switzerland June 2022, p. 2.

⁷ United Nations, *Brief no.1 Global Impact of war in Ukraine on food, energy and finance systems*, 13 April 2022

⁸ *Global Hunger: The Ukraine Effect...*, op. cit., p. 1.

BIBLIOGRAFIA

1. *World Population Prospects 2022: Summary of Results*, United Nations Department of Economic and Social Affairs Population Division, July 2022, New York, 2022
2. *Global Hunger: The Ukraine Effect, Conflict and Hunger*, Insecurity Insight, Switzerland June 2022
3. Caprile A., *Russia's war on Ukraine: Impact on food security and EU response*, European Parliamentary Research Service, April 2022
4. <https://www.usip.org/publications/2022/05/ukraine-war-deepening-global-food-insecurity-what-can-be-done>, 27.03.2023.
5. United Nations, *Brief no.1 Global Impact of war in Ukraine on food, energy and finance systems*, 13 april 2022
6. *Global Food Crisis Summary 2022*, World Food Programme
7. *In Brief to The State of Food Security and Nutrition in the World 2022. Repurposing food and agricultural policies to make healthy diets more affordable*, FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO, Rome 2022